

Kirjallinen kysymys KK 263/2026 vp

Saara Hyrkkö vihr ym.

Kirjallinen kysymys aborttioikeuden sisällyttämisestä perustuslakiin

Eduskunnan puhemiehelle

Oikeus raskaudenkeskeytykseen kuuluu keholliseen itsemääräämisoikeuteen. Suomen perustuslakiin on kirjattu useita keskeisiä perusoikeuksia, mutta oikeutta raskaudenkeskeytykseen se ei sisällä.

Aborttien kieltäminen ei ole koskaan lopettanut abortteja. Se on lopettanut vain turvalliset abortit. Raporttien mukaan 45 % aborteista ympäri maailman on vaarallisia, ja ne johtavat 39 000 naisen kuolemaan vuosittain. Useissa maissa abortin laittomuus ajaa köyhyysrajan alapuolella olevia raskaana olevia tekemään raskaudenkeskeytyksiä vaarallisin keinoin.

My Voice My Choice -kansalaisaloitteeseen perustuen Euroopan parlamentti puolsi joulukuussa 2025 turvallisen ja laillisen abortin turvaamista kaikissa EU-maissa äänin 358—202, ja parlamentti on toistuvasti vaatinut, että abortti ja lisääntymisterveyspalvelut tulisi tunnustaa ehdottomaksi perusoikeudeksi koko Euroopan unionissa (EU). Perusoikeuskirjan muuttaminen vaatisi kuitenkin kaikkien jäsenmaiden yksimielisyyttä. EU:n jäsenmaissa on voimassa erilaisia raskaudenkeskeytyksiä koskevia lainsäädäntöjä. Muun muassa Malta on kieltänyt abortin ja Puolassa abortti on niin tiukasti säädelty, että sitä on käytännössä lähes mahdotonta saada. Näin ollen on epätodennäköistä, että kannanotto tulisi osaksi perusoikeuskirjaa Euroopan parlamentin päätöksestä huolimatta.

Raskaudenkeskeytyksen kirjaaminen perusoikeudeksi on kuitenkin mahdollista kansallisen lainsäädännön kautta. Suomessa tämä tapahtuisi kirjaamalla oikeus raskaudenkeskeytykseen perustuslakiin.

Näin on toimittu esimerkiksi Ranskassa, jossa parlamentti vuonna 2024 puolsi äänin 780—72 aborttioikeuden kirjaamista perustuslakiin ensimmäisenä valtiona maailmassa.

Suomen aborttilainsäädäntöä päivitettiin syyskuussa 2023, mikä oli merkittävä positiivinen muutos raskaudenkeskeytyksien saamiselle. Lakimuutoksen myötä raskauden voi keskeyttää raskaana olevan omasta pyynnöstä 12. raskausviikon loppuun saakka, eikä siihen vaadita enää lääkärin lausuntoa tai erityisiä perusteluita. Vaikka tämä oli huomattava parannus aborttilainsäädäntöön, Suomessakaan ei voida pitää saavutettuja ihmisoikeuksia itsestäänselvyytenä. Abortteja koskevat lainsäädännön tarpeelliset muutokset eivät takaa niiden ylivaalikautista jatkuvuutta, ja myös Suomessa on esitetty lausuntoja, joissa kyseenalaistetaan

Kirjallinen kysymys KK 263/2026 vp

oikeus aborttiin. Perustuslain suoja toisi suuremman kynnyksen aborttioikeuden purkamiselle tai sen heikentämiselle tulevaisuudessa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä aborttioikeuden turvaamiseksi ylivaalikautisesti, ja aikooko hallitus edistää aborttioikeuden kirjaamista perustuslakiin?

Helsingissä 11.6.2026

Saara Hyrkkö vihr
Mari Holopainen vihr
Oras Tynkkynen vihr
Atte Harjanne vihr
Alviina Alametsä vihr